

Рискове за децата в интернет: явлението „МОЗЪЧНО ГНИЕНЕ“

 Милена Винарова

Университет за национално и световно стопанство
Катедра „Медии и обществени комуникации“
e-mail: MILENA.VINAROVA@unwe.bg

DOI: <https://doi.org/10.58894/IUKH8464>

Абстракт. Трансформациите, които ни предлагат високите технологии днес, генерират много въпроси около съществуването и развитието на човечеството занаяпред. Като основен приоритет за всяко общество децата са изложени на рискове не само поради неравностоен социален статус, а и заради светкавичното навлизане на изкуствен интелект в битието ни. Статията има за цел да открене вратата към друг прочит на рисковете при младежите – не физическите и социални неравенства, а покосяването на менталното развитие на детето, породено от силното влияние на виртуалната мрежа. Резултатите затвърждават мнението ни, че прекомерният престой на децата пред екрани, предполага развитието на придобилият известност термин „мозъчно гниене“.

Ключови думи: мозъчно гниене, екранна медийна активност, деца, рискове, безопасност

Въведение

Настоящата статия засяга актуалната тема за детската безопасност в интернет. Децата са изложени на рискове ежедневно, не само по признаците на социално неравенство или образователен статус, а и заради светкавично развиващия се изкуствен интелект в технологиите, което налага на подрастващите по-продължителен престой в мрежата. Прекомерната употреба на дигитални устройства и прекарване на много часове пред екрани (телефони, настолни компютри, таблети) увеличава чувството за тревожност при децата, намалява възможността им за концентрация и може да причини дълбоки последици върху психичното им здраве.

Целта на статията е да се докаже, че заради високите нива на екранна медийна активност детският мозък става предразположен към умствена замъгленост и когнитивен упадък. Събраната информация е от проведени изследвания и запитвания на специалисти в областта, а респондентите са лица от 10 до 25-годишна възраст и техните

родители. Приложените резултати са в проценти и са извадка, отнасяща се до въпроса за феномена „мозъчно гниене“. *Brain rot* не е призната от медицината диагноза, но е реално явление, което се отразява върху менталното здраве на нашите деца.

1. Култура на безопасност в условията на дигитална трансформация

Днес дигиталната трансформация, която е следствие от налагането на изкуствения интелект, е навсякъде около нас. Умни (*smart*) телефони, часовници, къщи и градове са част от всичко дигитализирано, т.е. с внедрен компонент на изкуствен интелект. Истинността на информацията и новините се изкривява, пост-истина, фалшиви новини и т.нар. *deepfake* (дълбинни измами) стават възможни посредством компютърна манипулация. Вследствие на това се пораждат напрежение и конфликти между хора, общности, държави и политически партии, информационни войни и т.н. (Проданов 2021: 226). Интернет играе роля на модел на поведение сред младите, киберпространството се превръща в режисьор, а децата – в потребители и продуценти (Винарова 2025).

Говорейки за децата е необходимо да насочим аналитичния фокус към съвременните зависимости в технологично отношение. Днес повече от всякога осигуряването на безопасност в ежедневието на младежите е ангажимент, който не е само на родителите и обществото, а и на самите тях. Козьол посочва, че „*безопасността може да се опише като съвкупност от необходимите и достатъчни фактори, които гарантират достойнството на всеки човешки живот*“ (Kozioł 2015: 109). Авторът изхожда от пораждането на самата опасност. Тя може да се прояви във връзките и контактите на даден субект със заобикалящия го свят. В същото време, по отношение на социалния и културен „геном“, всеки индивид цели устойчивост в естествената си социална среда. Парадокс откриваме в термина за безопасност, тъй като сама по себе си тя не би могла да съществува в цялост. Във всеки момент от живота човек е изложен на опасности, които преодолява или бива завладян от тях. Но няма как да се твърди, че всяка ситуация, в която се намираме, задължително крие опасности. Корелацията между опасност и безопасност в живата и неживата природа, между хора и предмети, процеси и явления, е строго субективна.

В този ред на мисли се съгласяваме с тезата, че в общия случай културата на безопасност при младежите се предава като наследство от техните родители. Често в медийното пространство се говори, че не е необходимо да влагаме средства, за да възпитаваме децата си, а по-скоро да ги вложим, за да възпитае нас – възрастните. Децата гледат

и имитират нашето поведение и се превръщат в огледален образ на своите родители. Козьол припомня трансформацията на термина „риск“ и придобиващото му значение, що се отнася до етапа на развитие на обществото (Kozioł 2015: 115). Ако днес сме свидетели на едно свръхразвито общество, в което животът ни се определя от образование, работа и онлайн събития, то поглеждайки назад във времето, наблюдаваме съвсем различна среда – тази на индустриалното общество с неговите представи за прогрес, класи, действителност, научни постижения и пр.

Непрестанното надбягване с нововъведенията в технологично отношение ние си обясняваме с радикалната промяна в ценностната и културната система. Животът ни тече на бързи обороти – всеки иска да кара мощна кола, четем кратки текстове, разговаряме набързо с децата си, за да тичаме за работа. Обстоятелствата около нас не спират да ни предизвикват да овладяваме бързо промените на съвременното технологично развитие. Ролята на младите е водеща и се налага постмодерната единтичност, която е характерна за промените на западния свят. Децата попадат „в плен“ на големите онлайн платформи за споделяне на информация и игри. Събира ги начинът на себеизразяване – личната индивидуалност и уникалност. Афилиацията ги насърчава към сформирани общности, тя е и в основата на ейджизма (несправедливото отношение към „другите“ поколения). Новата материална култура предлага на подрастващите разнообразие от инструменти и продукти, с които да развиват идентичността си, но и да се предпазват от скритите опасности. Културното поведение характерно за децата днес Бауман определя като „течна култура“ – форма, приемаща модерността (те я използват активно). Посткултурата е изпълнена с крайности и е нехетерогенна. Аудио-визуалните форми се приемат значително по-лесно, а дългите текстове са скучни и неприемливи (Винарова 2024: 359-365). Медиите влизат в ролята на продуценти, а децата – в зрители и актьори. Интернет журналистиката преминава в „съдържание, създадено от потребителя“ (Михайлов 2014: 14). Настъпва „безпорядък“ в начина на себеизразяване. Дженкинс не случайно посочва, че мрежите предпочитат характерната индивидуалност, която се преобразува непрекъснато, а идентичността е флуидна и гъвкава (Jenkins 2006: 62).

2. Значението на риска за модерното общество

- За децата от новото постмодерно общество рисковете са модифицирани. Те са много силни, сериозни, комплексни, с ескалиращ и силно деструктивен потенциал. Николай Слатински посочва, че важен момент при овладяване на риска като

потенциална опасност е т.нар. *ранно сигнализиране*. Терминът е заимстван от медицината, но представлява по-точно описание на **целите**, които са характерни за него (Слатински [онлайн]):

- Информационна – дава информация за състоянието и промените върху обекта;
- Предиктивна – осигурява възможност за прогноза на възможното бъдещо развитие;
- Прескриптивна – подсказва възможните правилни решения;
- Мотивираща – мотивира решенията да се изпълнят.

Полевото наблюдение като ранното сигнализиране се различава от обектното наблюдение. Ролята на обектното наблюдение нараства, като не позволява на застрашаващия критичен фактор да се реализира за кратко време. В рисковото общество неопределеността и нерешителността са фактори, които влияят съществено върху тревожността на децата, върху тяхното ментално здраве и развитие. Авторът разделя рисковете на *традиционни* и *нетрадиционни*. Традиционните са съществували и преди, а нетрадиционните са тези от ново поколение. Те също може да са били сред традиционните, но към настоящия момент са проектирани в друг вид или са изцяло нови рисковизирани проблеми (*riskized problems*) (Слатински [онлайн]). Парадоксът се изразява в това, че ние разбираме пропуската на ранното сигнализиране тогава, когато са налице всички предпоставки за появилия се риск и резултата след неговото назряване.

Обществото условно говори за последиците от дълбоката мрежа (*deep web*) и тъмната мрежа (*dark web*) върху децата: „Рискът е придобил един вид онтологичен статус. От днес животът е белязан с фундаментална незащитеност...” (Свенсен 2014: 95). Свободата на действие на подрастващите провокира кибертормоза. Публикуваните данни от СЗО са тревожни: почти 16% процента от всички деца в Европа между 11 и 15-годишна възраст са жертви на кибертормоз в мрежата (Петкова 2025 [онлайн]).

В своето всекидневие подрастващите са подложени на рискове от различен характер във всяка сфера на човешкия живот. Едни можем да определим като печеливши („Който не рискува – не печели”), други – като възможни („Риск печели – риск губи”), трети – като пагубни („Най-големият риск е да не поемеш никакъв риск...”). Колман интерпретира риска, като посочва, че дори първият човек – първобитният, който е пхнал ръката си в естествено запален огън и е извадил и изял картоф от земната почва, поема риск да го направи, в

следствие на което днес сме на етапа на развитие, на който се намираме (Kolman 2017: 99).

Трябва да отбележим, че рискът е многолик – има толкова рискове колкото и хора. Но определянето му зависи от редица фактори. Те могат да бъдат физически, социални, психологически или породени като следствие от нещо (явление, събитие, случайност и т.н.). Най-обективна оценка би могла да се оформи чрез обследване на тези фактори – вътрешните (личността на човека) или външните (ситуацията, в която се намира) и след мониторинг на резултата се предприемат необходимите действия. Управлението на рисковете е подход, който е силно приложим днес не само в личностен аспект, а и в глобален – национална и военна сигурност, икономика, администрация, индустрия, технологии, образование, медицина и т.н. Прави впечатление, че оцеляването ни е свързано с решенията, които предприемаме за справяне с рисковете, следователно и ходовете на произтичащото от тях. Промените за нас като човечество могат да бъдат положителни или отрицателни, променят се не само условията на живот, но и поведението ни (Kolman 2017: 98).

3. Явлението „мозъчно гниене“

В края на 2024 г. медиите разпространяват новината, че Оксфордската дума на годината е *brain rot* („мозъчно гниене“). Явлението според критиците е свързано с некачественото интернет съдържание, което се предлага на подрастващите. Те попиват оскъдната и съмнителна информация, което влияе отрицателно на менталното им развитие. В проведено интервю по темата Любомир Аламанов споделя, че *„Това е постепенното дегенериране на мозъка, или по-скоро, неспособността му да прави аналитични съждения, да мисли абстрактно, да следи тенденции, да анализира масиви от числа, данни и т.н. Всичко това, вследствие на прекалено голям престой в социалните мрежи, по-специално гледане на кратки клипчета“* (Христова 2024 [онлайн]). Негов събеседник по темата също е създател на съдържание в различни платформи, който отбелязва, че до голяма степен бездействието на родителите в тази посока, допринася за развиващия се дефицит на внимание при децата (Христова 2024 [онлайн]).

Днес младите поколения, активните потребители в мрежата *Gen Z* и техните наследници – поколението *Alpha*, са потърпевшите млади хора на „мозъчното гниене“, поради прекомерния застой пред екраните и постоянния онлайн „живот“. По същество терминът изобразява бедния езиков речник на по-голямата и активна част от децата днес, показател е за промяната на културния обмен и

качеството на комуникацията. Самите млади поколения с помощта на онази размита („течна“) култура са създатели и отговорници за съдържанието на текстовете – в повечето случаи картинки без думи и много налични съкращения и налагани фрази (често пъти от „ютубъри“ и „стриймъри“ на платформи като *Twitch*).

4. Анализ, резултати и препоръки

Какво провокира явлението „мозъчно гниене“ в детска възраст? За екранната медийна активност (*Screen media activity*) откриваме данни в научни статии свързани с обследването на детското психично здраве, където се констатира, че тя може да има влияние върху невроразвитието при младежите (Zhao et al. 2022: 418). Нещо повече, приложените резултати от изследователите посочват, че ковариацията (променящото се поведение) на структурните модели на мозъка са свързани със SMA, както и с психопатологичното състояние, когнитивността и съня при децата (Zhao et al. 2022: 418).

От друга страна, първите сигнали за това състояние се наблюдават при чувство за умора, летаргия, намалена концентрация, когнитивен спад. Характерен за *brain rot* е т.нар. *doomscrolling* („doom“ – в превод „гибел“, а „scrolling“ – превъртане, скролване). Това е състояние, при което се смята, че децата придобиват навика с часове да набират информация онлайн в търсене на негативни и тревожни новини (NewPort Institute [online]). Целенасоченото проследяване на непотребна информация, която в повечето случаи е вредна, нерядко се превръща в поведенческа зависимост. Има данни, че това повишава неврохимичния елемент допамин, който произвежда за мозъка чувството за удоволствие и удовлетворение. Това от своя страна подтиква към продължаване на това действие, без да се замисляме (NewPort Institute [online]).

4.1. Анализ

През 2022 г. екип от специалисти публикуват данни от проведено изследване, в което взимат участие деца – момичета и момчета със сходни базови профили на възраст между 9 и 18 години. Извършени са подробни скрининги на мозъчния ствол и профил, проведени са запитвания към техните родители. Резултатите от последващите анализи доказват, че има връзка между моделите на ковариация¹ и

¹ **Ковариация** – (от психологията) приписване, промяна в поведението. Принципа на ковариацията гласи, че дадено поведение е по-вероятно да е причинено от ситуация, ако това поведение е променено (или се променя) в различни ситуации. За направата на изводи за човешкото поведение се изучават моделите на човешкото поведение в различни ситуации. Вж.: Hesketh. B., 1984, *Attribution Theory and*

SMA. Какво означава това? Взаимодействието между структурната мозъчна ковариация и SMA влияе върху започване на употребата на алкохол сред подрастващите, както и представлява „потенциален механизъм за неврологично развитие, който е в основата на уязвимостта към пристрастяване“ (Zhao et al. 2022: 418). Изследването на структурните мозъчни проблеми, породено от този тип взаимодействие, придобива огромно значение поради преживяването в този период на социално и емоционално развитие от детството към зрелостта. Статистиката е стряскаща: „На 12 години 69% от децата имат собствен смартфон и приблизително 85% от децата и юношите участват при използване на екрана за отдых с прогнози за излагане на електронни медии общо 11 часа/ден сред 11–18-годишните“. И още: „Ангажиране на повече от 3 часа дневно пред екрана (гледане на телевизия, видео игри) в сравнение с 0–2 часа на ден се свързва с по-високи вероятности от употреба на алкохол и разтворители при деца. Освен това, прекарвайки повече от 4 часа на ден в онлайн игри се рискува продължаването на склонността към висок риск от психично разстройство в продължение на двегодишен период при деца и юноши.“ (Zhao et al. 2022: 418).

Според друго проучване, проведено сред 1051 младежи на възраст между 18 и 27 години, психичното въздействие на SMA влияе отрицателно на функции като: планиране, организация, справяне с проблеми, взимане на решения, както и върху паметта на младия индивид (NewPort Institute [online]).

4.2. Резултати

Проведените наблюдения показват, че момчетата прекарват с от 35 до 52 минути повече пред екраните на ден от момичетата. При тях също се откриват по-високи нива на интернализиране², по-високи общи резултати при влошаване на съня, по-ниски резултати на флуидна интелигентност³: „изследователските анализи показват, че основните демографски променливи като възраст, пол, етническа

Unemployment: Kelley's Covariation Model, Self-Esteem, and Locus of Control, In: Journal of Vocational Behavior 24(1): 94-109, DOI: 10.1016/0001-8791(84)90069-1

² **Интернализиране** – (от психологията) е процес на вътрешно приобщаване на социалните норми и ценностни системи, които се учат чрез социализацията. Процесът на интернализация на ценностните системи е отговорен за формиране на социалната идентичност. Вж.: Речник на българските думи [онлайн]. <https://dumite-bg.com/words/интернализация> – [прегледан на 19.03.2025]

³ **Флуидна интелигентност** – (от психологията) способност да разсъждаваме и да се аргументираме, да научаваме нови неща, да мислим абстрактно и да разрешаваме проблеми – Вж.: Cherry. K., 2024, *Fluid vs. Crystallized Intelligence*, [онлайн]. <https://www.verywellmind.com/fluid-intelligence-vs-crystallized-intelligence-2795004> – [прегледан на 19.03.2025]

принадлежност, най-високо ниво на образование на родителите, семеен доход, семейно положение и влиянието на SMA върху индивида, са фактори значително свързани с общото време пред екрана" (Zhao et al. 2022: 419). Разбира се, самото изследване се съобразява с определени ограничаващи условия, което е продиктувано от методологията – напречно сечение на профила на мозъка като обем и характерни черти. По същество не може да се извеждат заключения на база причинно-следствени връзки, но може да се направи извод, че „е възможно идентифицираният модел на структурна ковариация да представлява рисков фактор за развитие на проблеми със SMA, както и проблемно пиене и девиация в поведението" (Zhao et al. 2022: 423).

Анализирайки резултатите върху проведените изследвания и запитвания откриваме, че продължителните промени върху мозъка на подрастващите, които са повлияни от прекомерната SMA, могат да нанесат увреждания на мозъка и способността му да кодира и задържа информация. Често, поради непрекъснатото набиране на вредна или ненужна информация, се образува т.нар. свръхстимулация на мозъка, която води до намалена концентрация. В този момент децата не биха могли да възприемат съзнателно коя от информациите или съдържанието, което разглеждат, е истинско и кое не е. Предизвиква се вътрешна борба с разграничаването на истината от измислицата, а в психиката на детето се образуват повишени нива на тревожност и депресия (NewPort Institute [online]).

4.3. Препоръки

Предотвратяването на процеса „мозъчно гниене“ върху децата можем да регулираме, като съблюдаваме следното:

- *Намаляване на времето за сърфиране в мрежата;*
- *Премахване на разсейващи и ненужни приложения от телефона на детето;*
- *Изключване на известия от социални мрежи;*
- *Без онлайн съдържание преди лягане;*
- *Диверсифициране на медийните източници;*
- *Изключване от следене на акаунти, които споделят гневно и тревожно съдържание;*
- *Включване към положителни канали и каузи, които вдъхновяват;*

- *Завръщане към заобикалящия свят без екрани – разходки, общуване с връстници от реалния свят, къмпинг, слушане на музика, рисуване, пеене, всичко което детето може да прави офлайн и др. (NewPort Institute [online]).*

Необходимо е престоят на децата пред екранни устройства да бъде сведен до минимум, като за тази цел родителите трябва да съблюдават този процес активно и да ги насърчават да мислят критично. Подрастващите трябва да отсяват вредната за тях информация и да изискват качествено съдържание в интернет, изхождайки от презумпцията, че именно те са младите хора генериращи нови идеи в напредналото днес свръх технологично общество. Балансирането между дигиталната среда и заобикалящият свят без екрани ще им помогне да преодолеят в голяма степен възможни културни различия и ще очертае здравословни граници за ползване на екранно време в мрежата.

Заклучение

Темата за „мозъчното гниене“ следва да бъде разгледана в дълбочина в отделно изследване. Защото *brain rot* не е просто термин, заемащ челно място в класация, а явление **което в бъдеще време може да окаже силно негативно влияние върху обществото**. Необходимо е да се предприемат мерки не само на институционално ниво, а на първо място в семейната среда. Насърчаването на медийната грамотност е основен фактор за успех, който бихме могли като общество да постигнем в полза на децата. Изхождайки от презумпцията, че децата израстват по наш образ и подобие, следва родителите да бъдат първите оказали подкрепа и провокирали критичното мислене у своите наследници за това как легално и без притеснения да използват новите технологии безопасно. В посока на доброто когнитивно развитие, социално въздействие и начин на себеизразяване, родителите трябва да бъдат добър коректив в противодействие на апатията „налегнала“ подрастващите. Екранната медийна зависимост не е синдром на новото поколение, а на **сляпо (пасивно) наблюдаващото общество**.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Винарова 2025:** Винарова, М. Интернет и общество: повишаване на устойчивостта срещу дигиталните заплахи. – В: Медии и обществени комуникации [онлайн] № 59, 19 яну. 2025, ISSN 1313-9908. [прегледан на 18.02.2025]. <https://media-journal.info/index.php?p=item&aid=478> [**Vinarova 2025:** Vinarova, M. Internet i obshtestvo: povishavane na ustoychivostta sreshtu digitalnite zaplahi. – V: Medii i obshtestveni komunikatsii [online] № 59, 19 yanu. 2025, ISSN 1313-9908. [pregledan na 18.02.2025].
- Винарова 2024:** Винарова, М. Влияние на посткултурата върху поколението Z, – В: Проблеми на постмодерността [онлайн] № 14(3), 01 дек. 2024, ISSN 1314-3700. [прегледан на 18.02.2025].

<https://pmpjournal.org/index.php/pmp/article/view/433/338> [Vinarova 2024: Vinarova, M. Vliyanie na postkulturata varhu pokolenieto Z, – V: Problemi na postmodernostta [online] № 14(3), 01 dek. 2024, ISSN 1314-3700. [pregledan na 18.02.2025].

Михайлов 2014: Михайлов, В. Безплатна култура. – В: Годишник на департамент „Масови комуникации“. София: Нов български университет, 2014. [Mihaylov 2014: Mihaylov, V. Bezplatna kultura. – V: Godishnik na departament „Masovi komunikatsii“. Sofia: Nov balgarski universitet, 2014].

Петкова 2025: Петкова, К. (редактор). СЗО: България е сред държавите с най-много кибертормоз сред младите. – В: Nova [онлайн]. <https://nova.bg/news/view/2024/03/27/449782/сзо-българия-е-сред-държавите-с-най-много-кибертормоз-сред-младите/> [прегледан на 18.02.2025]. [Petkova 2025: Petkova, K. (redaktor). SZO: Bulgaria e sred darzhavite s nay-mnogo kibertormoz sred mladite. – V: Nova [online]. <https://nova.bg/news/view/2024/03/27/449782/szo-bulgaria-e-sred-darzhavite-s-nay-mnogo-kibertormoz-sred-mladite/> [pregledan na 18.02.2025].

Проданов 2021: Проданов, Х. Ексопненционалност, конвергентност и подривност на дигиталните технологии, икономики, общества. София: Издателски комплекс – УНСС, 2021. [Prodanov 2021: Prodانov, H. Prodانov 2021: Prodانov, H. Eksopnentsionalnost, konvergentnost i podrivnost na digitalnite tehnologii, iekonomiki, obshtestva. Sofia: Izdatelski kompleks – UNSS, 2021].

Речник на българските думи [онлайн]. <https://dumite-bg.com/words/интернализация> – [прегледан на 19.03.2025]. Rechnik na bulgarskite dumi [online]. <https://dumite-bg.com/words/internalizatsiya> – [pregledan na 19.03.2025].

Свенсен 2014: Свенсен, Л. Философия на страха. София: Персей, 2014. [Svensen 2014: Svensen, L. Filosofia na straha. Sofia: Persey, 2014].

Слатински, Н. Етюди за сигурността: Етюд 19. Явления, зависимости, закономерности и характеристики, присъщи на настъпилото рисково общество. – В: *Стратегия, Синергия, Сигурност* [онлайн]. <https://nslatinski.org/?q=bg/comment/reply/4111> [прегледан на 18.02.2025]. [Slatinski, N. Etyudi za sigurnostta: Etyud 19. Yavlenia, zavisimosti, zakonomernosti i harakteristiki, prisashti na nastapiloto riskovo obshtestvo. – V: Strategia, Sinergia, Sigurnost [online]. <https://nslatinski.org/?q=bg/comment/reply/4111> [pregledan na 18.02.2025].

Христова 2024: Христова Е. Как социалните мрежи предизвикват „мозъчно гниене“ – думата на 2024 година. – В: *БНР* [онлайн]. <https://bnr.bg/vidin/post/102086139/dumata-na-2024-godina> [прегледан на 18.02.2025]. [Hristova 2024: Hristova, E. Kak socialnite mrezhi predizvikvat „mozachno gniene“ – dumata na 2024 – godina – V: BNR [online]. <https://bnr.bg/vidin/post/102086139/dumata-na-2024-godina> [pregledan na 18.02.2025].

Cherry 2024: Cherry. K., 2024, *Fluid vs. Crystallized Intelligence*, [online]. <https://www.verywellmind.com/fluid-intelligence-vs-crystallized-intelligence-2795004> – [reviewed 19.03.2025].

Hesketh 1984: Hesketh. B., 1984, Attribution Theory and Unemployment: Kelley’s Covariation Model, Self-Esteem, and Locus of Control. – In: *Journal of Vocational Behavior*, 24(1): 94-109, DOI: 10.1016/0001-8791(84)90069-1.

Jenkins 2016: Jenkins, H., Convergence culture: where old and new media collide. NY University Press, 2016.

Kolman 2017: Kolman. P., “Znaczenie ryzyka w życiu człowieka”. *Studia Administracji i Bezpieczeństwa*, 2017.

Kozioł 2015: Kozioł. J., ”Safety and risk”. *Security and Defence Quarterly* 4: 107 – 124. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1056330> [reviewed 18.02.2025].

Newport Institute 2024: *Brain Rot: The Impact on Young Adult Mental Health* [online]. <https://www.newportinstitute.com/resources/co-occurring-disorders/brain-rot/> [reviewed 22.02.2025].

Zhao et al. 2022: Zhao, Y. et al. Brain structural covariation linked to screen media activity and externalizing behaviors in children. – In: *Journal of Behavioral Addictions*, 11/2022, pp. 417 – 426.

Risks for Children on the Internet: The “Brain Rot” Phenomenon

Milena Vinarova

UNWE – Sofia

Department of Media and Public Communications

ORCID ID: 0009-0005-8183-1854

e-mail: MILENA.VINAROVA@unwe.bg

Abstract. The perception of the ethnic minorities in Bulgaria is generally negative. The reasons for this are found in insufficient awareness and the impact of the media discourse.

There is a critical public need to discuss the topic of the multicultural classroom and a growing need to explore the issue of pedagogical multicultural attitudes and cross-cultural competence.

The research analyses results from an own empirical study on the topic conducted in 2023 in several cities in the country in primary and secondary schools.

Keywords: ethnicity, otherness, multi-cultural class, intercultural competence, communication, intolerance, stereotypes